

6 tools | 8 vaardigheden | 75 aanpasbare templates |

500 iconen om teamwork te stimuleren

Visueel Samenwerken

**Een krachtige toolkit om
meetings, projecten &
processen te verbeteren**

Ole Qvist-Sørensen en Loa Baastrup
Illustraties door Sofie Lind Mesterton

Visueel Samenwerken

Een krachtige toolkit om meetings, projecten & processen te verbeteren

Copyright Nederlandse vertaling
© 2020 Boom uitgevers Amsterdam
Copyright origineel © 2019 Bigger
Picture Aps & Samfundslitteratur.
Alle rechten voorbehouden.

Omslagbeeld: Sofie Lind Mesterton
Omslagontwerp: Thomas Madsen
Vertaling: Heiny van den Ham
Uitvoering vormgeving: Justus Bottenheft

Management Impact is een onderdeel
van Boom uitgevers Amsterdam

www.managementimpact.nl
www.bua.nl

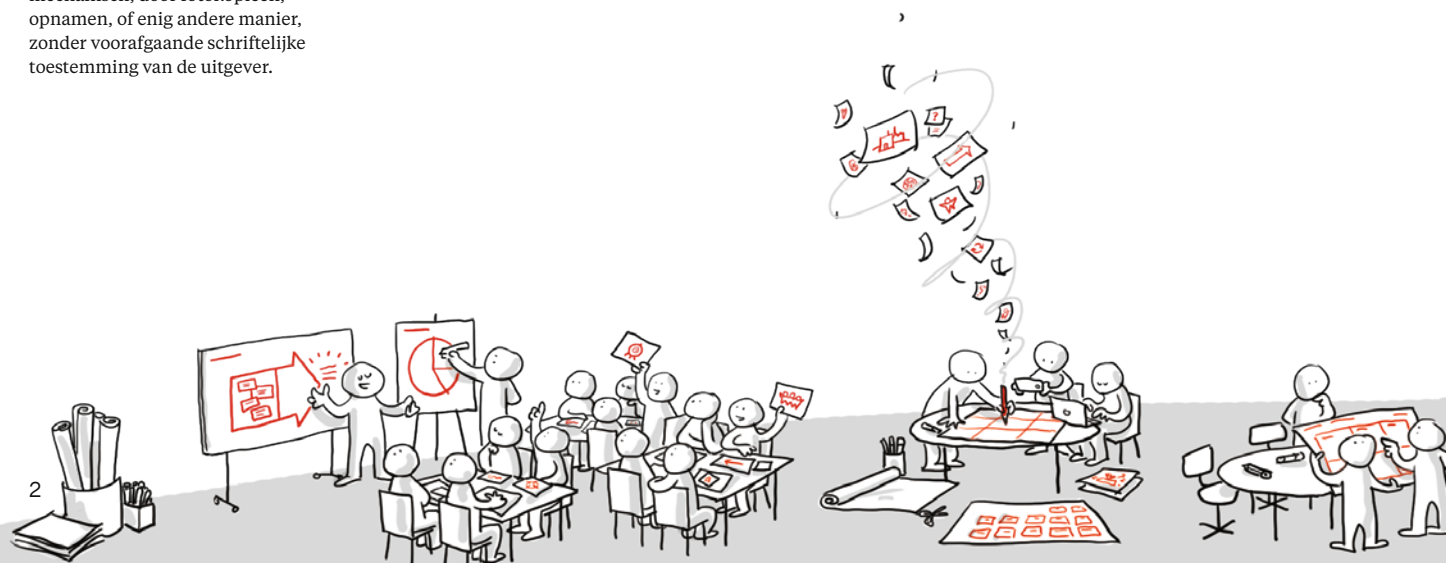
ISBN: 978-94-6276-326-5
NUR: 801

Alle rechten in deze uitgave zijn
voorbehouden aan Boom uitgevers
Amsterdam. Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand,
of openbaar gemaakt, in enige vorm
of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën,
opnamen, of enig andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit
deze uitgave is toegestaan op grond van
artikel 16h t/m 16m Auteurswet j°. Besluit
van 27 november 2002, Stb. 575, dient
men de daarvoor wettelijk verschuldigde
vergoeding te voldoen aan de Stichting
Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060,
2130 KB).

Samensteller(s) en de uitgever zijn
zich volledig bewust van hun taak een
zo betrouwbaar mogelijke uitgave te
verzorgen. Niettemin kunnen zij geen
aansprakelijkheid aanvaarden voor
onjuistheden die eventueel in deze
uitgave voorkomen.

All rights reserved. No part of this book
may be reproduced, stored in a database
or retrieval system, or published, in
any form or in any way, electronically,
mechanically, by print, photo print,
microfilm or any other means without
prior written permission from the
publisher.

Welkom bij Visueel Samenwerken

Veel organisaties hebben moeite om uitnodigende en effectieve communicatieprocessen te vinden om de toenemende complexiteit te managen. Sommige proberen digitale oplossingen en nieuwe organisatiestructuren. Andere zijn nog steeds op zoek naar tools om de continue samenwerking die noodzakelijk is in complexe organisaties, te stimuleren.

Als je meetings, projecten en processen wilt organiseren die meer betrokkenheid creëren, en efficiënter en impactvoller zijn, dan is dit boek voor jou. De tools die je hier vindt, zullen overal het denken, de communicatie en de samenwerking versterken. Door het gebruik van visuele tools en technieken, inclusief eenvoudige tekeningen die iedereen kan leren maken, kan *Visueel Samenwerken* elk type organisatie ondersteunen bij het managen van complexe projecten en het stimuleren van innovatie. Het zal je helpen om sterke vaardigheden in 'visuele geletterdheid' te ontwikkelen, die fundamenteel voor je werk worden.

Is dit je eerste kennismaking met het strategische gebruik van visuals, dan sta je aan de rand van een spannende mindset-verandering in de manier waarop je werkt. Ben je een ervaren gebruiker van visuals, dan bieden – naar onze overtuiging – de Vijf Bouwstenen voor Visuele Samenwerking die in dit boek worden gepresenteerd, jou een nieuwe en systematische benadering om je eigen visuele geletterdheid verder te ontwikkelen en de visuele vaardigheden in de teams waarmee je werkt te versterken.

In dit boek leer je hoe je objecten, mensen, plaatsen en processen kunt tekenen, evenals de meer complexe concepten, zoals gebruikerservaringen, businessplannen en strategieën. Ook leer je hoe je meetings, projecten of processen ontwerpt, hoe je krachtige vragen formuleert om je peers te betrekken, en hoe je visuele templates creëert die focus kunnen geven aan welk gesprek ook. Tot slot leer je hoe je jouw ontwerp kunt opschalen, zodat het een brede impact in jouw organisatie krijgt.

Wanneer mensen samen tekenen, leren ze samen. Het grote plaatje komt in beeld en iedereen kan zichzelf daarin zien. Koplopers zoals LEGO, de VN, Maersk, IKEA en het Rode Kruis hebben deze manier van werken al met succes in hun organisaties opgenomen. Hoe zou jij dat kunnen doen?

Inhoud

De vijf gekleurde hoofdstukken presenteren de **Vijf Bouwstenen voor Visuele Samenwerking™**
- Een praktische methode om visueel te werken. De overige hoofdstukken gaan in op visuele samenwerking vanuit verschillende perspectieven.

INTRODUCTIE

Visueel Samenwerken

Waarom een meer visuele manier van werken waarde creëert.

— Pagina 8

HOOFDSTUK 1

Ontdek je visuele taal

Hoe je iconen ontwikkelt voor jouw volgende meeting, project of proces.

— Pagina 36

HOOFDSTUK 2

Ontwerp je samenwerkings-proces

Hoe je jouw volgende meeting, project of proces creëert.

— Pagina 74

HOOFDSTUK 3

Bepaal de kernvragen

Hoe je vragen met een positieve invloed op de samenwerking formuleert, rangschikt naar prioriteit en test.

— Pagina 102

HOOFDSTUK 4

Creëer uitnodigende templates

Hoe je een wit canvas verandert in een visuele tool die de samenwerking structureert en focus geeft.

— Pagina 144

HOOFDSTUK 5

Begin met opschalen

Hoe je zorgt dat anderen jouw design en tools kunnen gebruiken.

— Pagina 180

HOOFDSTUK 6

Maak groepsleren mogelijk

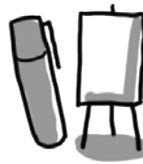
Een introductie in de kernconcepten van visuele samenwerking.
— Pagina 200

HOOFDSTUK 7

Breng je vaardigheden in kaart

Een overzicht van acht vaardigheden die essentieel zijn voor visuele samenwerking.
— Pagina 224

HOOFDSTUK 8

Zet je resources in

Belangrijke resources die je nodig hebt voor visuele samenwerking.
— Pagina 244

HOOFDSTUK 9

Do's en don'ts

Opmerkingen over sterkten en zwakten van visuele samenwerking.
— Pagina 262

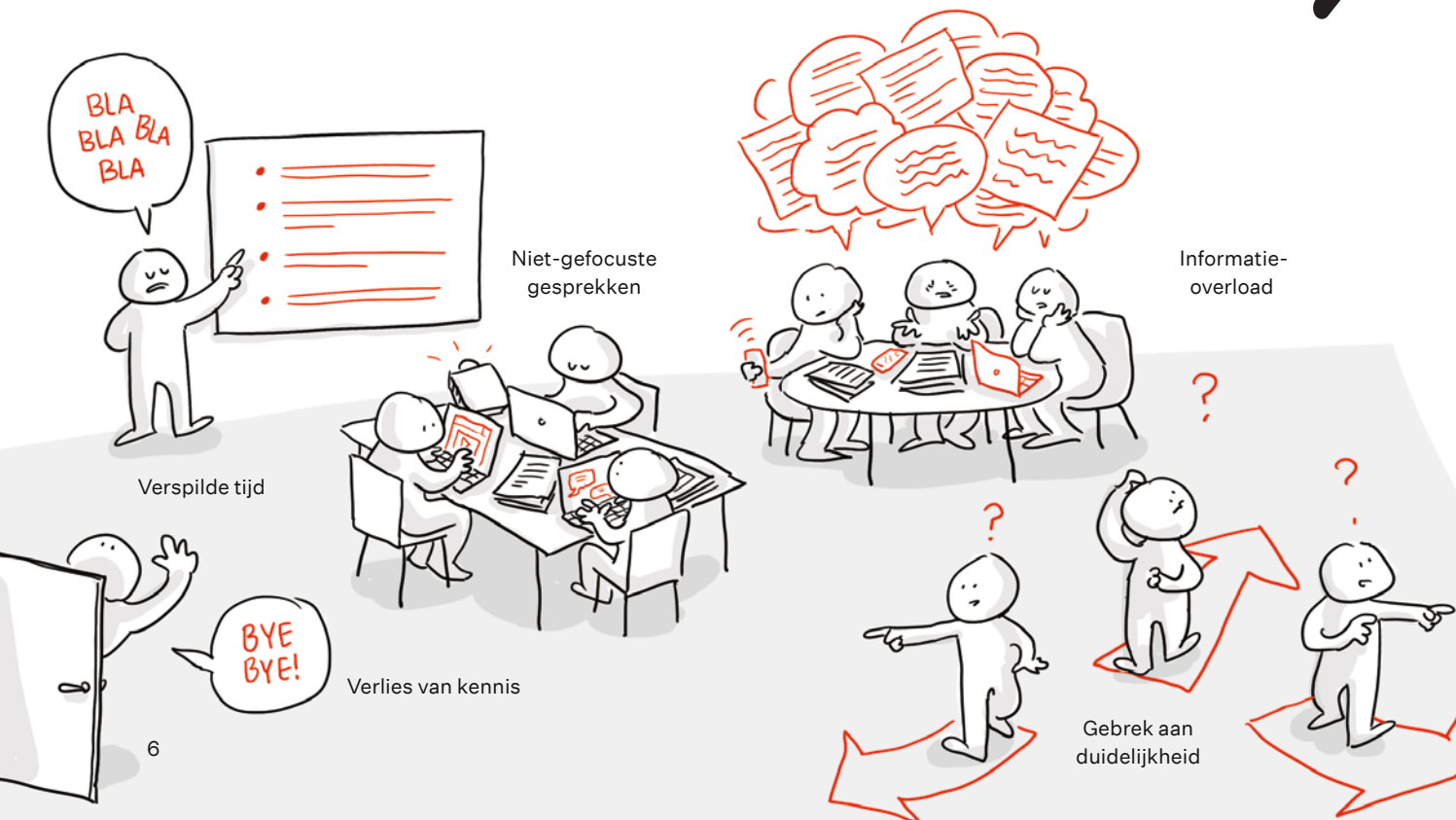
Appendix

Index en suggesties voor wie meer wil lezen.
— Pagina 284

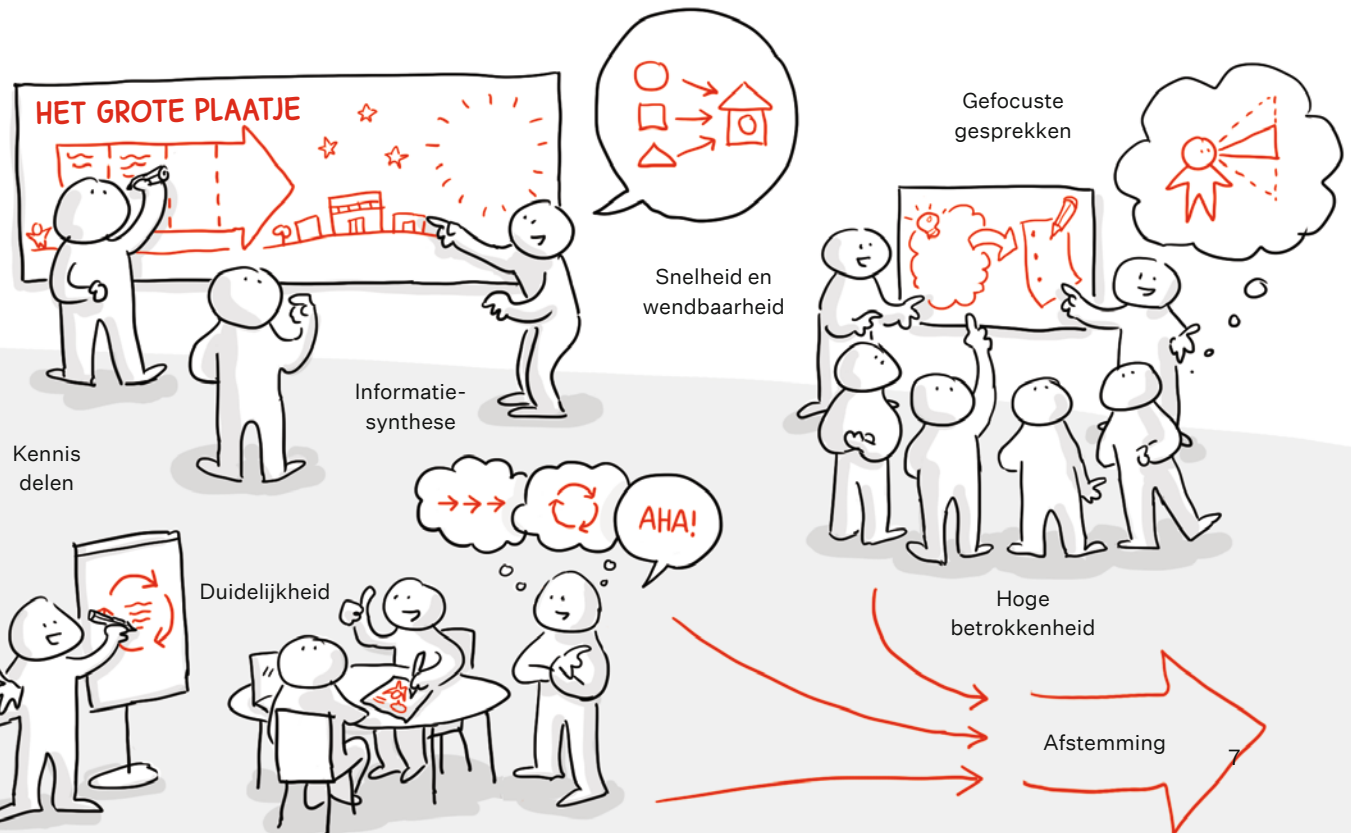
Heb je ooit het gevoel gehad dat je vastliep, omdat methoden, tools en vaardigheden niet meer aansluiten bij de toenemende complexiteit waar jij onderdeel van uitmaakt?

Pas dan de Vijf Bouwstenen voor Visuele Samenwerking toe ...

Lage betrokkenheid

... en zet nieuwe manieren van
werken in, die denken, communicatie
en samenwerking versterken.

HET BOEK IN ÉÉN PLAATJE

HOGER DOEL • HET VERSTERKEN VAN DE MANIER WAAROP
• JE DENKT, COMMUNICEERT EN SAMENWERKT

DE VIJF BOUWSTENEN

DOEL : JE BENT KLAAR VOOR VISUELE
SAMENWERKING

Waarom tekenen?

Tekenen is een eeuwenoude discipline die we allemaal kunnen leren. Ons brein begrijpt tekeningen sneller dan gesproken of geschreven tekst. Wanneer we tekenen, scheppen we duidelijkheid en in een digitale wereld vallen handgemaakte tekeningen meer op.

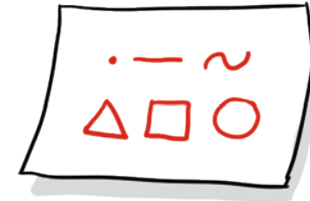
HET BEVORDERT ONTHOUDEN

Tekeningen en beelden worden in ons geheugen gegrift. Wanneer we informatie alleen horen, dan herinneren we ons daar drie dagen later waarschijnlijk nog maar 10% van. Voeg een beeld toe en we herinneren ons waarschijnlijk 65%. Wanneer we tekenen gebruiken we die dominante kracht van zien, en creëren materiaal dat ons brein beter kan onthouden dan spraak of tekst.

HET WERKT AL 30.000 JAAR

Wij mensen tekenden al lang voordat we konden schrijven. Tekenen is een eeuwenoude discipline die de aandacht focust en van alles communiceert.

IEDEREEN KAN LEREN TEKENEN

De meesten van ons konden al tekenen voordat we leerden schrijven. We kunnen ons aangeboren talent herontdekken, door simpele illustraties te maken en woorden met plaatjes te verbinden. Iedereen kan het.

HET SCHEPT DUIDELIJKHEID

Zodra we een idee gaan tekenen, begint een proces van verduidelijking. De inhoud van het idee wordt concreet gemaakt. Het tekenproces roept nieuwe ideeën op die het oorspronkelijke begrip ter discussie stellen, bijstellen en verfijnen. Het getekende product kan dienen als hulpmiddel om begrippen en afspraken met anderen te verduidelijken terwijl je ze betreft in een dialoog over de inhoud van de tekening.

HET IS PERSOONLIJK

Tekeningen zijn unieke creaties die opvallen als persoonlijk en authentiek, zeker in een digitale wereld.

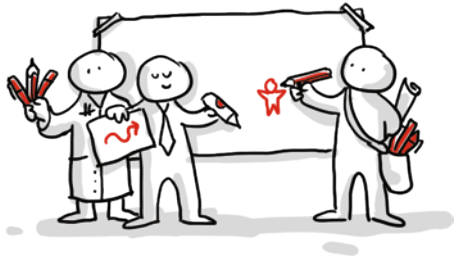

HET ACTIVEERT DE VERBEELDING

Stel je voor dat je een reis naar jouw droombestemming hebt gewonnen. Wie gaat er met je mee? Waar ga je naartoe? En wat ga je daar doen? Door te tekenen kun je anderen snel laten zien hoe je de toekomst ziet. Zodat je die samen kunt begrijpen, bespreken en vormen.

Wie kan tekenen en waar?

Iedereen kan tekenen inzetten als effectieve communicatietool.
De technologie heeft ons nieuwe middelen gegeven om tekeningen te maken, aan te passen en met elkaar te delen.

IEDEREEN KAN HET GEBRUIKEN

Wat onze rol of functie ook is, we kunnen allemaal plezier beleven aan tekenen en profijt hebben van het gebruik ervan.

IN ELKE SITUATIE

Durf te tekenen tijdens je volgende meeting, workshop of conferentie. Het zorgt voor een fris, nieuw perspectief.

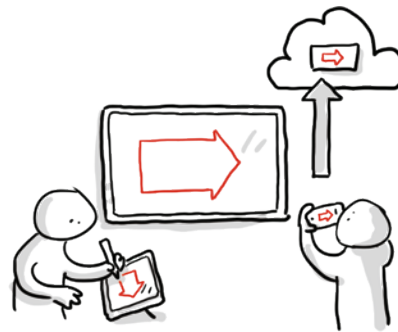
OP ELK OPPERVLAAK

De meeste vergaderruimten hebben een whiteboard of een muur of een flip-over. Als je op papier kunt tekenen, dan kun je met de juiste stiften ook op een whiteboard tekenen. Werken met digitale interfaces is iets anders. Ben je een computerfan, zoek dan een goed tekenprogramma dat je leuk vindt. Teken met de computer maakt het gemakkelijk om je tekeningen aan te passen en te delen met collega's.

GROEIENDE BEHOEFTE

Het delen van onze kennis en informatie is explosief gegroeid. Onze sociale structuren en patronen worden vaak beschreven als hypercomplex. De behoefte aan tools om een weg te vinden in deze complexiteit neemt toe. Wanneer we kennis en informatie structureren in visuele zinnen en een visuele taal opbouwen voor een specifieke context, creëren we kaders die ons begrip vergroten van de complexe systemen waarin we moeten handelen. Dit helpt ons het grotere plaatje te zien en van daaruit beslissingen te nemen.

TECHNOLOGIE MAAKT HET EENVOUDIG SCHAALBAAR

De afgelopen 30 jaar hebben zich indrukwekkende technologische ontwikkelingen voorgedaan in het gebruiken, delen en doorzoeken van visuele materialen. De mogelijkheden om visueel te werken bestaan al in een uitgebreid scala aan direct beschikbare apps en programma's. En met een visueel georiënteerde jongere generatie zal die reeks visuele platforms zich blijven uitbreiden.

Waarom samen tekenen?

Om het grotere plaatje te zien, hebben we een grotere kennisbasis nodig dan wij alleen, als individu, kunnen zien. Visuele samenwerking betekent dat we samen tekenen om te leren van andere perspectieven, en gedeelde verantwoordelijkheid en eigenaarschap opbouwen. Samen tekenen kan een gemeenschappelijke taal creëren, over culturen, posities en nationale grenzen heen.

COMPLEXE PROBLEMEN WORDEN NIET OPZICHELFFSTAAND OPGELOST

Samen tekenen is een systematische benadering om complexiteit te managen. Wanneer we samen tekenen, werken we met een bredere visie en kennisbasis. We kunnen een completere kijk op het geheel creëren, verbanden verduidelijken, en overeenkomsten en verschillen in begrijpen verhelderen. Het ontwikkelen van een gedeelde tekening is een iteratief proces.

We tekenen, stoppen en kijken gezamenlijk wat we hebben gemaakt, en tekenen dan weer verder. Dit proces traint onze kijk op het geheel, omdat we elkaars bijdragen zien in een gedeelde context. Hierdoor wordt een gemeenschappelijk begrip van het grotere plaatje opgebouwd.

HET ZORGT VOOR BETROKKENHEID

In veel meetings zijn slechts een paar deelnemers echt betrokken.

Wanneer we samen tekenen, verhouden we ons anders tot de ruimte. We bewegen meer.

We schudden de groepsdynamiek en hiërarchie weer op, omdat we een nieuwe discipline inzetten.

We nemen constructief risico's. We communiceren meer. Je creatief uiten brengt een lach op het gezicht van mensen en stimuleert hun deelname.

HET CREËERT EIGENAARSCHAP

Mensen die ergens aan bijdragen voelen zich meer eigenaar. Elk individu dat helpt om een gezamenlijke tekening te maken, heeft tastbare bewijzen voor zijn/haar bijdrage en kan de eigen bijdragen zien als deel van een groter geheel. Dat versterkt het commitment.

HET KAN EENVOUDIG WORDEN GEDEELD

Wanneer je betrokken bent geweest bij het ontwikkelen van een visualisatie van een strategie of project, ken je dit door en door. Je kunt de tekening en het verhaal eromheen doorgeven aan anderen die er niet bij betrokken zijn geweest.

De tekening kan dienst doen als collectieve leertool, die gemakkelijk met anderen kan worden gedeeld.

HET CREËERT EEN GEMEENSCHAPPELIJKE TAAL

Het hebben van een gemeenschappelijke visuele taal versterkt de communicatie rond een bepaald onderwerp. We kunnen begrippen delen en ervoor zorgen dat we het over hetzelfde hebben. Een algemeen begrepen visuele taal kan een hoge mate van complexiteit in onze gesprekken ondersteunen.

De Vijf Bouwstenen voor Visuele Samenwerking™

De Vijf Bouwstenen vormen samen een systematische methode om je benadering van visueel werken te ontwikkelen en te versterken.

Elke bouwsteen leidt je stap-voor-stap door een bepaald proces en biedt tevens templates, modellen, vragenlijsten en richtlijnen die je kunt gebruiken en afstemmen op jouw behoeften. Met de Vijf Bouwstenen voor Visuele Samenwerking beschik je over eenvoudige tools en technieken voor visuele samenwerking.

— DE VIJF BOUWSTENEN —

Hoe gebruik je de bouwstenen?

Werk met alle vijf bouwstenen in volgorde.

De Vijf Bouwstenen zijn ontworpen om als geheel waarde te creëren. Begin met bouwsteen één en doorloop ze alle vijf wanneer je maximaal profijt wilt halen uit visuele samenwerking.

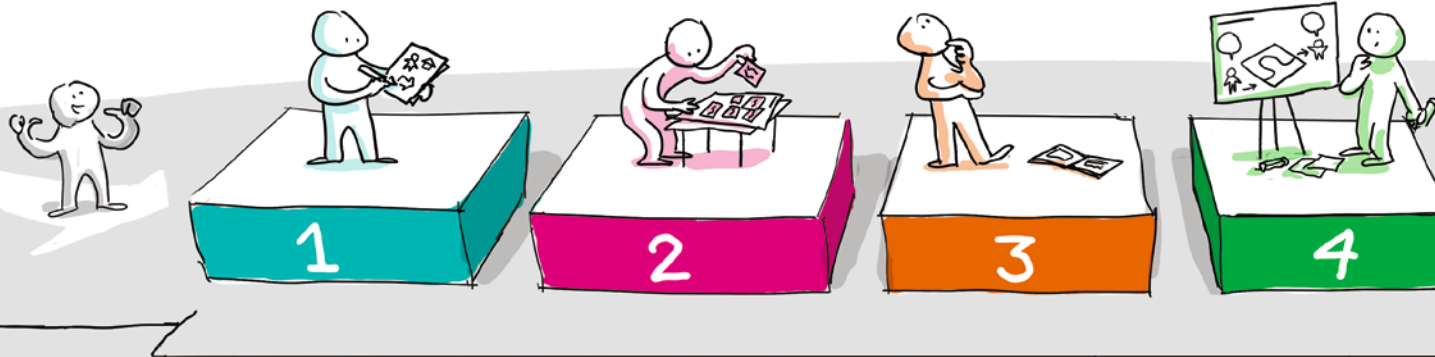
Of begin met een bouwsteen die aansluit bij een specifieke behoefte.

Begin met blok één wanneer je een visuele taal nodig hebt voor een bepaald onderwerp.

Spring naar blok twee als je goed over een meeting of workshop wilt nadenken.

Start je op blok drie als je de vragen voor een gesprek wilt onderzoeken.

Ga naar blok vier als je gewoon inspiratie nodig hebt voor hoe je een template moet maken voor een specifieke meeting.

Er moet een meeting gepland en gefaciliteerd worden.

Creëer een visuele taal voor het onderwerp van je meeting.

Denk visueel goed na over je meeting.

Categoriseer, prioriteer en test vragen om in je meeting te gebruiken.

Ontwerp een visuele template voor je meeting.

Gebruik blok vijf als je een proces helemaal op orde hebt en wilt dat anderen het ook kunnen volgen.

Ontwikkel een visueel draaiboek dat aangeeft hoe anderen jouw meeting kunnen faciliteren.

Je bent er klaar voor.

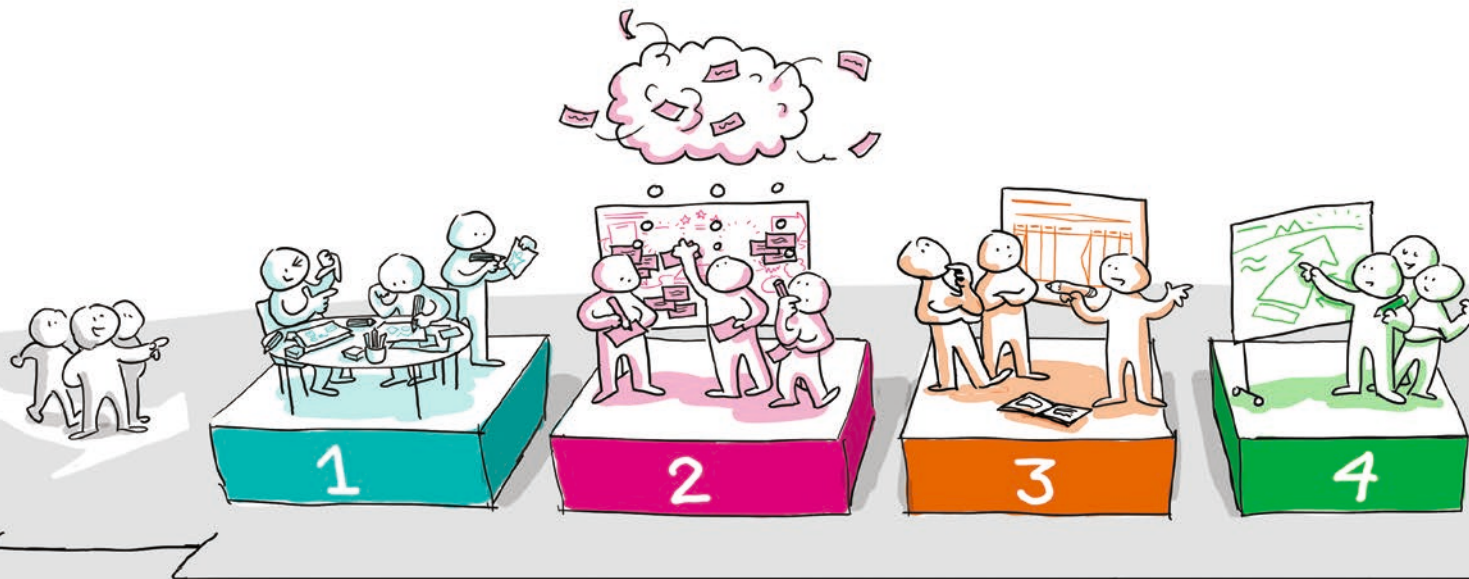
Je houdt een gefocuste meeting die betrokkenheid creëert.

Jouw design creëert meer waarde dan je initiële meeting.

Gebruik van de bouwstenen voor een strategieproces

In dit boek laten we zien hoe je een strategieproces voorbereidt en faciliteert:
Een executive team wil hun hele organisatie betrekken in strategiegesprekken.
Drie managers krijgen de taak om het proces te plannen en te faciliteren; eerst een workshop voor het topmanagement, daarna een reeks workshops die door de hele organisatie heen worden gehouden.

Taak ontvangen.

Het team creëert een visuele taal voor strategie.

Het team denkt visueel goed na over de strategieworkshop.

De kernvragen voor de strategieworkshop worden genoteerd, gecategoriseerd, naar prioriteit gerangschikt en getest.

Het team ontwerpt een visuele tool om focus te geven aan de gesprekken tijdens de workshop.

Ze ontwikkelen een visueel draaiboek zodat anderen de strategieworkshop kunnen faciliteren.

Het team is er klaar voor.

Ze houden en faciliteren de workshop.

Het workshopconcept wordt uitgerold in de hele organisatie.

” *Visueel Samenwerken* is een van de beste voorbeelden van visueel faciliteren die ik heb gezien – met een goede balans in structuur en proces, vaardigheden en vragen, en weten hoe je moet beginnen en hoe je opschaaft. Al deze voorbeelden worden geïllustreerd in een boeiende stijl die op zichzelf al een leer is.

David Sibbet, Oprichter en CEO, The Grove Consultants International, Auteur van *Visual Teams*, *Visual Meetings*, *Visual Leaders* en *Visual Consulting*

” Dit is een bijzonder boek. Het is toegankelijk, maar biedt tegelijkertijd nuance en diepgang – goed voor zowel de beginner als de ervaren praktijkbeoefenaar. Het is zeer geschikt voor iedereen die geïnteresseerd is in organisatieverandering, facilitatie, communicatie en groepswerk. *Visueel samenwerken* is al jaren een integraal onderdeel van de manier waarop we lesgeven bij Kaospilot, maar ook een van de kernvaardigheden die onze studenten leren. Dit is het boek waar we op hebben gewacht.

Christer Windeløv-Lidzélius, Directeur, Kaospilot

” *Visueel Samenwerken* is een inspirerende handleiding voor iedereen die geïnteresseerd is in een meer visuele benadering van het organiseren en houden van meetings en workshops. Het boek neemt de lezer stap-voor-stap mee, van het ontdekken van een nieuwe visuele taal tot het anderen in staat stellen meer visueel te werken. Als lezer vind je niet alleen zinvolle, praktische tips, maar ook inspirerende templates, die je gemakkelijk op maat kunt aanpassen aan alle soorten meetings en workshops.

Donato Carparelli, Hoofd Global Product Innovation, Schindler Elevator Ltd

” In mijn werk als leider in strategisch ondernemingsbestuur moet ik vaak complexe uitdagingen toelichten. In deze situaties is visualiseren en tekenen een geweldige tool. Het is uitnodigend en betreft anderen en vergroot de kans dat een gemeenschappelijk begrip wordt bereikt. Dit boek helpt me mijn vaardigheden in het werken met complexe organisatie-uitdagingen te ontwikkelen en te verbeteren.

Lene Einang Flach, Project Director, Noorse Omroeporganisatie

” Visuele tools werken goed om meetings, programma's en processen zodanig te managen dat betrokkenheid, eigenaarschap en dialoog worden bevorderd. Wat een uitstekende resource voor complexe organisaties en voor iedereen die graag de verbeelding wil activeren en op een goede manier wil werken aan sociale verandering!

Bliss Browne, President en Oprichter, Imagine Chicago

” Samenwerking is een uitdaging en cruciaal voor vrijwel alle bedrijven. De auteurs hebben het toegankelijk en plezierig gemaakt met dit geweldige boek.

Sunni Brown, Bestsellerauteur en Chief Human Potentialist

” In een wereld van creatieve destructie en opkomende creatie, worden alle organisaties geconfronteerd met de uitdaging van het oriënteren op en voorstellen van de gedeelde toekomst die we allemaal willen en nodig hebben. Het visualiseren en delen van perspectieven is cruciaal om dit doel te bereiken. De auteurs hebben decennialang 'state of the art' visuele samenwerking

gedefinieerd en beoefend, en in dit boek delen ze genereus de ingrediënten die nodig zijn voor alle strategieontwikkelings-, procesplannings- en implementatiestappen voor de komende jaren. Dit werk gaat een klassieke 'go-to' bron worden voor iedereen die streeft naar het ontwikkelen van gedeelde betrokkenheid, visueel inzicht, competentie en tools.

Tom Cummings, Executive Board en Senior Management Adviseur, Auteur van *Leadership Landscapes*

” Dit boek laat zien hoe tekeningen en visualisatie de bandbreedte van samenwerking vergroten. Iets wat we dringend nodig hebben, wanneer we in complexe situaties werken. Dit boek is een must-read en is een essentieel onderdeel geworden van onze bedrijfstoelbox.

Henrik Challis, Senior Consultant Organisatietransformatie, Medeoprichter, Emerging

” Ik heb echt van dit boek genoten. De visuele taal is goed, het is conceptueel zuiver, en de tools die je krijgt zijn solide en gemakkelijk te gebruiken. Dit zou verplichte leeskost moeten zijn voor iedereen die in zijn organisatie meetings, workshops en strategische processen ontwerpt en faciliteert.

Holger Nils Pohl, Oprichter, WorkVisual Institute, Auteur van *Creating Clarity* en Co-creator van *Biz4Kids*

” In een wereld die ons overspoelt met complexiteit, verwarring en snelheid, herinnert *Visueel Samenwerken* ons eraan dat de krachtigste technologie die we hebben onze aangeboren visuele verwerkingskracht is. Het is een waardevolle resource voor teams.

Lisa Kay Solomon, Coauteur van *Moments of Impact* en *Ontwerp Betere Business*

” Ik ben erg onder de indruk van hoe elegant de auteurs hun theoretisch raamwerk presenteren en het gemak waarmee de theorie is vertaald naar de praktijk. Het is fascinerend en dapper om het hopeloos moeilijke woord ‘autopoiese’ om te zetten in een logisch kernconcept voor het begrijpen van sociale processen.

Jens Rasmussen, Professor, Deense School voor Educatie

” Dit boek helpt je om complexiteit te omarmen en ideeën en gedachten te vertalen naar een visuele taal die werkt, door teams, processen en culturen heen. Het geeft je een raamwerk om de juiste beslissingen te nemen. Sneller. Het is geen boek dat je één keer leest, maar een ‘go-to’ boek wanneer je moet omgaan met verandering en je team – bijna letterlijk – op één lijn moet krijgen en afstemming moet creëren, of wanneer je werk gewoon duidelijker en leuker wilt maken.

Brian Kyed, CEO, Airtame

” Wij nodigden de auteurs uit om visueel samenwerken te doceren en te onderzoeken of een gedeelde visuele taal onze interdisciplinaire samenwerking kon verbeteren tijdens het creëren van productinnovaties. We zijn heel blij met de resultaten. Het boek is een zeer geslaagde en praktische introductie voor deze meer visuele manier van werken.

Christoph Eisenhardt, R&D Strategy & Change, Roche Diabetes Care GmbH

” Wat ik, als facilitator, het meest waardeer aan dit boek is hoe de praktijk van visuele taal ermee kan beginnen dat ik leer hoe je zowel simpele als complexe gedachten visueel uitdrukt – en vervolgens kan ik die

vaardigheid meteen inbrengen in elke meeting of workshop. Wanneer anderen mee gaan doen en zien welk verschil een visuele aanpak maakt, sluiten ze zich met plezier aan.

Tatiana Glad, Medeoprichter en Directeur, Impact Hub Amsterdam

” Dit boek is op een zeer pedagogische en logische manier opgebouwd. Het is duidelijk en gemakkelijk te begrijpen en rijk geïllustreerd. Je ervaart al snel succes met tekenen. Het is een uniek handboek dat vele jaren praktijkervaring met procesontwerp en visueel faciliteren biedt. Ik kan *Visueel Samenwerken* ten zeerste aanbevelen aan leiders van meetings, procesontwerpers, docenten en iedereen die geïnteresseerd is in leren.

Lotte Darsø, Associate Professor, Universiteit van Aarhus, Auteur van *Artful Creation*

” Toen ik voor het eerst met visuele facilitatie in aanraking kwam, was het een bonus als een consultant voor cliënten kon tekenen en visualiseren. Tegenwoordig is het een must. Dit is een zeer indrukwekkend boek; het laat zien hoeveel er mogelijk is en zou op de boekenplank van elke consultant moeten staan!

Jacob Storch, Phd, Ondernemer, Oprichter, Joint Action and Attractor

” *Visueel Samenwerken* maakt geweldige nieuwe vormen van samenwerking en innovatie in organisaties mogelijk. Ik heb het voorrecht gehad vele malen met de auteurs te werken, en dit boek geeft eenieder de mogelijkheid om hun unieke vaardigheden en vermogens in het eigen werk te brengen.

Ron Volpe, Global Vice President Apps Business Development, Tradeshift

” Vanaf het eerste begin heb ik de ontwikkeling gevolgd van de methoden die in *Visueel Samenwerken* worden beschreven. Ik ben blij te zien dat de kernboodschap van het boek – over de kracht van het ‘zichtbaar maken van gesprekken’ om gezamenlijke innovatie en constructieve verandering in organisaties en gemeenschappen te ondersteunen – wordt gecommuniceerd op een aansprekende en creatieve manier, die zowel de nieuweling als de ervaren praktijkbeoefenaar kan helpen. De mondiale verspreiding van ‘The World Cafe’-benadering van strategische dialoog en collectieve kennis heeft enorm veel profijt gehad van de benaderingen die in deze belangrijke bijdrage aan het vakgebied worden beschreven.

Juanita Brown PhD, Mede-Oprichter, The World Cafe

” Als procesconsultant voor participatieprocessen en strategische gesprekken heb ik ervaren dat visualisatie het collectief begrijpen en geheugen bevordert. *Visueel Samenwerken* biedt een overzicht en een introductie van het gebruik van visuele tools en technieken, op een educatieve en eenvoudige manier. Het spreekt verschillende ervarings- en praktijkniveaus aan, of je nu een beginner bent of een meer ervaren gebruiker.

Monica Nissen, Procesconsultant, Medeoprichter, InterChange

” *Visueel Samenwerken* is een boek dat ik niet alleen zal lezen; ik ga het gebruiken. Ik wil beter worden in schetsen, en ik wil leren hoe ik vaker visualisaties kan gebruiken. Een plaatje zegt meer dan duizend woorden.

Lars Kolind, voormalig CEO, Oticon, Bestuurslid, Ondernemer en Auteur van *Unboss*

” *Visueel Samenwerken* geeft je een nieuwe taal voor samenwerking in meetings, processen of projecten. In een wereld waarin we tools en methoden nodig hebben om complexiteit aan te pakken, kan dit boek je helpen oplossingen te bedenken die werken.

Nancy Duarte
CEO en bestsellerauteur

Visueel Samenwerken maakt teams slimmer en effectiever

Visueel Samenwerken legt uit hoe elk team een visuele ‘taal’ kan creëren om de communicatie en samenwerking rond de belangrijkste doelen van het team te verbeteren. Dit boek laat met eenvoudige technieken en voorbeelden zien hoe je de teamdialoog, betrokkenheid en eigenaarschap kunt versnellen.

Visueel Samenwerken werkt heel krachtig in allerlei uiteenlopende settings, waaronder meetings, strategiesessies, projectplanning, innovatie en businessplanning. Om de weerstand te overwinnen van teamleden die beweren dat ze ‘niet kunnen tekenen’, hebben de auteurs een eenvoudig toepasbare methode ontwikkeld die iedereen helpt om vrijwel alles te tekenen.

Moet jouw organisatie agile, snel of duurzaam zijn? Wanneer een team zijn doelen, wensen en doelstellingen tekent, wordt het slimmer en meer gefocust. Wanneer mensen samen tekenen, leren ze samen, en in een wereld die continu verandert, is het vermogen om samen te leren een voorwaarde voor duurzaam succes.

Ole Qvist-Sorensen, MA, is oprichter en partner van Bigger Picture, een adviesbureau gespecialiseerd in strategische communicatie en visuele facilitatie.

Loa Baastrup is strategieconsultant, visueel facilitator en partner van Bigger Picture. Zij en Ole hebben de methoden en tools uit dit boek ontwikkeld, getest en toegepast in meer dan 500 organisaties in de private, publieke en civiele sector.

” In mijn huidige rol bij Microsoft werk ik vaak met teams in verschillende tijdszones en regio’s, dus doen we veel gezamenlijke visualisaties op digitale whiteboards, waarbij we teamleden uit de hele wereld met elkaar verbinden.

Visueel Samenwerken is een uiterst nuttige methode gebleken voor het verhelderen van doelen, het uitwerken van gemeenschappelijke plannen en gedeelde verantwoordelijkheden, en het overwinnen van culturele of taalbarrières in onze teams.

Olga Svyrydenko
Education Audience Engagement Team, Microsoft

” Dit boek representeert het beste van wat het visueel faciliteren-vakgebied te bieden heeft. Het is duidelijk, van hoge kwaliteit, goed gestructureerd, concreet en praktisch. Het zit vol aha’s, niet alleen voor iedereen die met visueel werken wil beginnen, maar ook voor degenen onder ons die al jarenlang in het vak zitten.

Patrick van der Pijl
Producent van *Business Model Generatie*
en coauteur van *Ontwerp Betere Business*.

” *Visueel Samenwerken* biedt de lezer een briljante set tools en een routekaart voor groepen die visueel samenwerken. Dit alles gepresenteerd in een zeer toegankelijk visueel format.

Peter Coughlan, Ph.D
Saltus Consulting, Grondlegger van IDEO’s
Transformation by Design Practices